
SLIM KENNIS DELEN IN DE NEDERLANDSE GROENE SECTOR

Groen Kennisnet en de rol van bibliotheken en bibliotheekmedewerkers

Rob van GENDEREN¹

Coördinator sectie documentatie, Wageningen UR Library
Hoofdredacteur Groen Kennisnet

- Het Nederlandse *Groen Kennisnet* bevordert de kenniscirculatie tussen onderzoek, onderwijs en bedrijfsleven in de groene sector. Welke mogelijkheden dit biedt voor gespecialiseerde bibliotheken en voor de medewerkers van de bibliotheek wordt beschreven aan de hand van het praktijkvoorbeeld van Wageningen UR Library.
- Le service néerlandais *Groen Kennisnet* se propose de stimuler la circulation de connaissances entre la recherche, l'enseignement et les entreprises dans le domaine écologique. Cet article montre sur base de l'exemple pratique de l'UR Library Wageningen les perspectives qui sont offertes aux bibliothèques spécialisées et à leurs collaborateurs.

Hoe zorg je dat innovatieve "groene" kennis in de klas en op het erf beschikbaar komt? Welke kansen zijn er voor bibliotheken om samen te werken met onderzoek, bedrijfsleven en overheid? Welke nieuwe taken zijn er voor de documentalist van Wageningen UR Library ontstaan? En is het werken in een bibliotheek door deze nieuwe werkzaamheden leuker geworden?

In dit artikel wil ik een antwoord geven op deze vragen en laten zien hoe Wageningen UR Library betrokken is bij *Groen Kennisnet* en hoe er nieuwe mogelijkheden voor bibliotheekmedewerkers zijn ontstaan door *Groen Kennisnet*.

Veel bibliotheken zijn op zoek naar nieuwe rollen in de sterk veranderende informatiemaatschappij². Wageningen UR Library is een gespecialiseerde wetenschappelijke bibliotheek op het gebied van voedsel en groen. Net als bij andere bibliotheken staan ook bij Wageningen UR Library de traditionele bibliotheektaken onder druk.

Maar laat ik om te beginnen de organisaties Wageningen UR en *Groen Kennisnet* nader introduceren. Wageningen Universiteit en Researchcentrum is in 1998 ontstaan en is een samenwerkingsverband tussen Wageningen Universiteit en het landbouwkundig onderzoek in Nederland dat is verenigd in de Stichting DLO³. Wageningen UR Library beheert de fysieke en de digitale collectie van Wageningen UR. Onderdeel is de institutionele "repository" Wageningen Yield⁴ met naast wetenschappelijke publicaties ook veel informatiebronnen over toegepast onderzoek in publicatievormen als rapporten, vakbladartikelen, video's, brochures, posters en presentaties. Alle digitale publicaties worden centraal opgeslagen in een digitaal magazijn (e-depot) waarbij een persistente URL wordt gegenereerd.

Groen Kennisnet: van intranetomgeving naar internetportaal en de relatie met Wageningen UR Library

Groen Kennisnet is in 1999 opgezet vanuit het Nederlandse Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV, in 2012 opgegaan in het Ministerie van Economische Zaken) als intranetomgeving voor het groene onderwijs. Groen onderwijs is in Nederland de naam voor het agrarisch onderwijs en valt onder het Ministerie van Economische Zaken en niet onder het Ministerie van Onderwijs. In de intranet omgeving van *Groen Kennisnet* kunnen de onderwijsinstellingen met elkaar samenwerken en samen kennis delen. Het programma dat men hier voor gebruikt is *Livelink*.

Wageningen UR Library documenteert sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog kennisbronnen. Deze kennis moest de wederopbouw van Nederland ondersteunen met landbouwkundige informatie die vooral uit de Verenigde Staten kwam. In de jaren '90 is de Wageningse documentatie verschoven naar een domein dat nog niet door anderen werd gedocumenteerd: artikelen uit Nederlandstalige landbouwkundige vaktijdschriften werden ontsloten in het documentatiebestand ARTIK. In 2002 kwam de documentatie bij Wageningen UR Library onder druk te staan.

Er kwam een gesprek met het Ministerie van LNV dat op zoek was naar partijen die konden meehelpen bij de doorstroming van innovatieve kennis naar de praktijk: de docent op een groene school, de ondernemer en andere geïnteresseerden. In een overbruggingsjaar kreeg Wageningen UR Library subsidie van het Ministerie van LNV.

Vervolgens moest blijken of de bibliotheek met haar collectie kon bijdragen aan het doel om docenten te laten werken met digitaal innovatief lesmateriaal. Dat was toen nog vrij nieuw. Er kwamen redactiecommissies van vakdocenten en de bibliotheekmedewerkers gingen op verzoek van de docenten op zoek naar innovatieve digitale bronnen. Digitale opdrachten van docenten werden zo verrijkt met digitale informatiebronnen die door Wageningen UR Library werden ontsloten en beheerd in de database ARTIK+. De + werd toegevoegd aan ARTIK omdat er nu niet alleen vakbladartikelen maar ook andere publicatievormen werden opgenomen zoals rapporten, websites en video's. Deze dienst werd door de docenten goed gewaardeerd.

De praktijkgerichte collectie *ARTIK+* van Wageningen UR Library werd vervolgens ook ontsloten in Livelink zodat het groene onderwijs er in de eigen intranetomgeving gemakkelijker gebruik van kon maken. Vervolgens raakte Wageningen UR Library betrokken bij steeds meer diensten en producten zoals de website en de infrastructuur van Groen Kennisnet. In 2010 is de huidige website *Groen Kennisnet*⁵ gelanceerd en werd *Groen Kennisnet* vooral een internetportaal. De intranet toepassing Livelink wordt in 2014 afgebouwd. Meer informatie over *Groen Kennisnet* is te vinden op de website⁶.

De uitdaging van het internetportaal Groen Kennisnet en voor Wageningen UR Library

Het internetportaal *Groen Kennisnet* is opgezet om de kennisverspreiding en kenniscirculatie te

bevorderen tussen onderzoek, onderwijs en bedrijfsleven in de groene sector. De belangrijkste doelgroepen van *Groen Kennisnet* zijn het Nederlandse groene onderwijs en het bedrijfsleven in de groene sector. Omdat de meeste informatiebronnen publiek worden ontsloten kan ook de geïnteresseerde burger gemakkelijk op de hoogte blijven van de nieuwste kennis in het groene domein. De digitale bronnen in het e-depot worden bovendien open gezet voor indexing door Google. De opdracht voor het maken van *Groen Kennisnet* was tot 1 januari 2014 door het Ministerie van LNV belegd bij de Groene Kennis Coöperatie (GKC) waarin alle onderwijsinstellingen in het groene onderwijs (van voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs tot en met Wageningen Universiteit) zijn verenigd. De GKC is per 1 januari 2014 opgeheven en het operationeel eigenaarschap van *Groen Kennisnet* is nu in handen van Wageningen UR.

De uitdaging voor Wageningen UR Library was om te kunnen voldoen aan de volgende voorwaarden voor ondersteuning van Groen Kennisnet:

- Wageningen UR Library kan als gespecialiseerde bibliotheek in samenwerking met sectorpartijen een centrale rol spelen bij publieke kenniscirculatie en doorstroming.
- Gebruik content, instrumentarium en expertise van de bibliotheek bij kenniscirculatie.
- Verbreding van het werkveld, inhoud en doelgroepen.
- Faciliteren van sectorpartijen met content en techniek.
- Uitdaging voor de bibliotheekmedewerkers om mee te groeien in de nieuwe werkzaamheden.

Bij het maken van de website *Groen Kennisnet* waren de uitgangspunten:

- Online kennis (=informatie) gemakkelijk terug vindbaar maken.
- Minder investeren in nieuwe websites.
- Efficiënt content verzamelen en toegankelijk maken.
- "Kennisdelers" activeren (halen en brengen).
- Respect voor "eigen profilering".

Groen Kennisnet kreeg de volgende functies:

- Aggregeren: het kennisaanbod is versnipperd. De website *Groen Kennisnet* moest alle collecties samenbrengen in een geavanceerde zoekfunctie.
- Attenderen: vele op zichzelf staande initiatieven leveren beperkte "traffic" en bereik. Met attendering over nieuw beschikbare informatiebronnen en lesmateriaal meer bereik genereren via nieuwsberichten, nieuwsbrieven, sociale media en rss-feeds.
- Faciliteren: projecten en programma's ondersteunen met de infrastructuur van Groen Kennisnet zoals eigen themasites, dossiers, wiki's, portlets en een expertisebank zodat er minder investeringen nodig zijn in techniek en het opzetten van nieuwe websites.
- Conserveren: veel informatie raakte na afloop van een project zoek. Oplossing bieden via duurzame opslag, een persistente URL en een "single point of data-entry".

Activiteiten van Wageningen UR Library in Groen Kennisnet

Kon Wageningen UR Library deze uitdaging van *Groen Kennisnet* waarmaken? Wat doet Wageningen UR Library op dit moment binnen *Groen Kennisnet* en hoe kunt u dit zien? Wageningen UR is trekker van het deelprogramma Ontsluiten Publieke Kennis (OPK) van Groen Kennisnet. Informatie-ontsluiting is echt een taak voor een bibliotheek die is gespecialiseerd in een bepaald domein zoals bij Wageningen UR Library het domein voedsel en groen. Binnen het budget van OPK worden de volgende taken uitgevoerd door Wageningen UR Library:

- Het opbouwen van een collectie digitaal beschikbare praktijkinformatie in samenwerking met partners en de vindbaarheid vergroten via metadatering (aggregeren).
- Duurzame opslag van de digitale informatiebronnen in het e-depot van Wageningen UR Library waar de documenten een persistente URL krijgen (conserveren).
- Overleg met samenwerkingspartners, programma's en projecten, afspraken maken met uitgevers van informatiebronnen om toestemming te krijgen voor het lokaal opslaan van hun digitale bronnen in het e-depot (naast Wageningen UR vooral uitgevers van vaktijdschriften en groene organisaties zoals productschappen en onderzoeksorganisaties) (aggregeren en conserveren)⁷.
- Beheer van de website *Groen Kennisnet*: de hoofdredactie en eindredactie op de website *Groen Kennisnet* en aansturing van de redacteurs die dagelijks nieuwsberichten maken op de website over nieuw aan de collectie toegevoegde kennisbronnen en ook themasites beheren binnen de website (Fig. 1) (attenderen en faciliteren).

Fig. 1: Groen Kennisnet website.

De homepage van *Groen Kennisnet* biedt een snelle navigatie naar beschikbare themasites, onderwijscollecties, het laatste nieuws, dossiers, de agenda en naar de sociale media waar Groen Kennisnet actief is.

- Attenderen op nieuwe informatiebronnen via nieuwsberichten op *Groen Kennisnet* en via de sociale media (Twitter, Facebook, LinkedIn en Youtube) (attenderen).
- Het maken van dossiers om informatie over actuele onderwerpen en projecten te bundelen en op een digitaal A4-tje aan te bieden⁸ (Fig. 2) (attenderen en faciliteren).
- Functioneel beheer van de infrastructuur van *Groen Kennisnet* (informatieketen, zoekfunctie, portlets) (Fig. 3) waarbij alle collecties (bibliotheekcollectie, educatieve collecties) gezamenlijk worden ontsloten en kunnen worden doorzocht. Het beheer van de metadata van de diverse collecties is hierbij erg belangrijk. Naast de collectie wordt ook projectinformatie, nieuws, een selectie websites en contacten (personen en organisaties) ontsloten via de zoekfunctie van Groen Kennisnet. (faciliteren)⁹ Ook worden portlets met de zoekfunctie van *Groen Kennisnet* aan websites van samenwerkingspartners geleverd met een specifieke collectie over bijvoorbeeld boomkwekerij of varkenshouderij. Een andere manier om de kennis te delen is via het faciliteren van "harvesting" van een deel van de collectie door beheerders van websites van samenwerkingspartners die de geleverde metadata kunnen toevoegen in hun eigen Content Management Systeem (faciliteren) (Fig. 4).
- Voorlichting geven aan organisaties over de mogelijkheden van *Groen Kennisnet* om kennis te delen en het voorlichten van docenten over het gebruik van de website en de zoekfunctie van Groen Kennisnet. Zo is bijvoorbeeld alle informatie over het onderwijsconcept Regioleren¹⁰ verzameld op een aparte themasite in *Groen Kennisnet* waarbij diverse lessen in het middelbaar beroepsonderwijs zijn verzorgd om de studenten en docenten op onze ondersteuning en de mogelijkheden van *Groen Kennisnet* te wijzen (faciliteren).
- Diverse nieuwe initiatieven: opbouw van een databank met contacten in de groene sector (Groene Kennisbank)¹¹, de projectendatabase Prima, ontwikkelen van een businessmodel, acquisitie van nieuwe initiatieven, cursus informatievaardigheden en de ontwikkeling van

The image shows a screenshot of a web page titled "Dossier Bijen" from Groen Kennisnet. The page is organized into several columns and sections. At the top, there's a header with the Groen Kennisnet logo and the word "Dossier". Below this, the main content is divided into several sections, each with a title and a small image or icon. The sections include: "Inleiding" (Introduction) with a photo of bees and text about their role in agriculture; "Imkers" (Beekeepers) with a photo of a beekeeper and text about the number of beekeepers in the Netherlands; "Bijensterfte" (Bee mortality) with text about the decline of bee colonies; "Kan ik de bij helpen?" (Can I help the bee?) with a photo of bees and text about bee-friendly plants; "Drachtplanten" (Nectar plants) with text about plants that provide nectar for bees; "Bijenhotel" (Bee hotel) with text about artificial nesting sites; "Kernpublicaties" (Core publications) with a list of books and articles; "Meer informatie" (More information) with social media links; and "Contact" with contact details. The page footer includes "Disclaimer", "Contact", "Aanmelden nieuwsbrief", and "RSS".

Fig. 2: Dossier Bijen.

Het dossier Bijen is een van de bijna 100 dossiers die door Wageningen UR Library worden beheerd in *Groen Kennisnet*. Een dossier brengt alle informatie over een (actueel) thema of project bij elkaar en bevat vele links naar publicaties in de collectie van *Groen Kennisnet*, beschikbaar lesmateriaal, meer informatie op andere websites en experts of projectleider.

een app¹².

Wat betekent Groen Kennisnet voor de werkzaamheden van bibliotheekmedewerkers van Wageningen UR Library?

Nieuwe taken voor de bibliotheekmedewerkers

- Tot een aantal jaren geleden werkten de documentalisten van Wageningen UR Library voornamelijk aan het documenteren en metadateren van tijdschriftartikelen. Vooral na de lancering van de website *Groen Kennisnet* in 2010 kreeg de sectie Documentatie er allerlei nieuwe taken bij:
- Webredactie: schrijven voor het web, nieuwsberichten maken, redacteurs aansturen.
- Websitebeheer, beheer *Sharepoint*, instructie redacteurs.
- Functioneel beheer/overleg met programmeurs.
- Dossiers samenstellen in overleg met experts en projectleiders.
- Opbouwen van relaties met samenwerkingspartners (accountmanagement).
- Ondersteuning en voorlichting van docenten en studenten, cursus informatievaardigheden en maken leerarrangementen in Wikiwijs (Fig. 5).
- Communiceren via de sociale media.
- Rapporteren over het gebruik van *Groen Kennisnet* (Fig. 6).

Drie documentalisten van Wageningen UR Library over de veranderde werkzaamheden

Hoe kijken de documentalisten terug op een aantal jaren werken in Groen Kennisnet? Er zijn drie video's gemaakt waarin drie documentalisten hun verhaal vertellen. In de videofragmenten vertellen de documentalisten over hun veranderde werkzaamheden.

Marian van Harmelen: van documentalist tot eindredacteur

Marian was documentalist bij Wageningen UR Library op het gebied van o.a. biologische land-

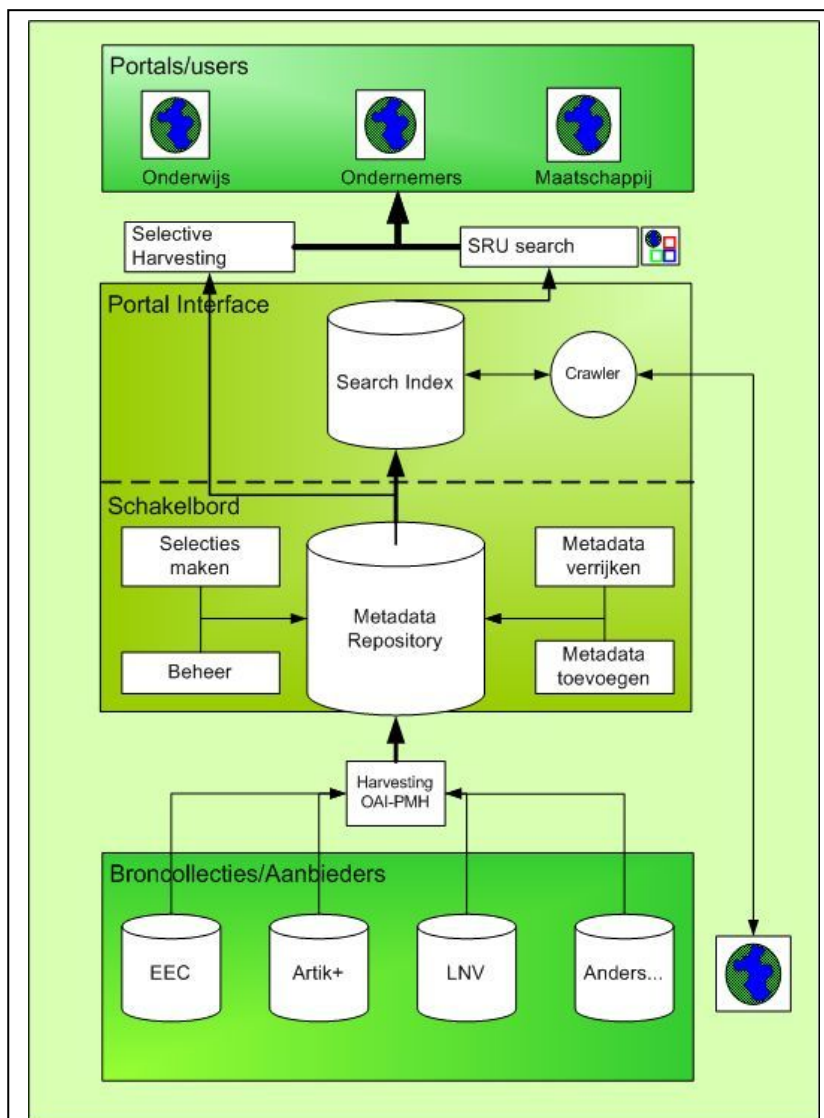

Fig 3: Schema infrastructuur Groen Kennisnet.

Het originele 3 lagenmodel uit 2010 zoals de *Groen Kennisnet* infrastructuur is opgezet. Collectie-eigenaren die hun eigen digitale collectie beheren bieden in de onderste laag metadata aan die via "harvesting" beschikbaar komt in de tussenlaag. In deze tussenlaag wordt een index opgebouwd waarbij de volledige tekst van de digitale documenten ook toegevoegd wordt. Vervolgens wordt de kennis beschikbaar gesteld in de bovenste laag op websites van samenwerkingspartners. *Groen Kennisnet* is op dit moment een *Sharepoint* website waar de zoekfunctie is ingebouwd. De zoekfunctie is geen onderdeel van de *Sharepoint* website.

bouw en gewasbescherming. Toen de *Groen Kennisnet* website werd gelanceerd werd zij eindredacteur van de website. Zij stuurt als eindredacteur ruim twintig redacteurs aan die nieuwsberichten en dossiers maken in Groen Kennisnet. Marian bekijkt de teksten en past ze aan, geeft technische ondersteuning en bewaakt de huisstijl van Groen Kennisnet. Marian is blij met de nieuwe werkzaamheden die door *Groen Kennisnet* zijn gekomen, het maakt het werk meer af-

Home Nieuws Rassenwijzer Oogstwijzer Maisplant Elgie Handboek Contact

Voor de beste maïs
MAISCOACH.NL

Kenners weten waarom!

Zoeken op Groen Kennisnet
Zoek artikelen, rapporten en websites over maïs.

maïs Zoeken

Soorteer op Relevantie * Zoeken

Zoekopdracht verfijnen

Thema

- Onderwijs (646) »
- Plant (541) »
- Dier (247) »

Toon alles

Trefwoord

- mais (563) »
- zea mays (299) »
- akkerbouw (126) »

Toon alles

Jaar

- 2014 (6) »
- 2013 (46) »
- 2012 (70) »

Toon alles

Zoekresultaten 1-10 van: 646 voor *

1 2 3 4 5 6 volgende

Mais nog nooit zo goed als vorig jaar : stijgende lijn in kwaliteit van snijmais, in opbrengst is nog veel vooruitgang te boeken : special maïs

| Datum: 2014 | Auteur: Zessen, T. van | Documenttype: Tijdschriftartikel
| Bron: Veeteelt : magazine van het Koninklijk Nederlands Rundvee Syndicaat NRS 31 1: 28 - 33 | Broncollectie: Artik+

De tijd dat voer kopen voordeliger was dan investeren in eigen teelt is voorbij. Krapte aan ruwvoer daagt maïstelaars uit om de opbrengst te verhogen. Nu de gebruiksnormen een landbouwkundig optimale bemesting bemoeilijken, is het de uitdaging om ziekten in maïs en uitputting van de grond te voorkomen. Het vakmanschap van de maïsteler maakt meer dan ooit het verschil in opbrengst.

Meer info

Korrelmaïsstro voor biogasproductie

| Datum: 2014 | Auteur: Van Dijk, L. | Documenttype: Tijdschriftartikel
| Bron: Management & techniek 19 1: 40 - 41 | Broncollectie: Artik+

Fig. 4: Zoekbox van Groen Kennisnet op website Maiscoach.

De website *Maiscoach* is een van de vele websites waar een portlet van *Groen Kennisnet* beschikbaar is en waar meestal een deelselectie wordt aangeboden. Andere samenwerkingspartners harvesten de metadata van de bronnen in de collectie van *Groen Kennisnet* voor hun eigen portaal en voegen deze informatie toe aan hun eigen CMS. De digitale bron blijft in beide gevallen in beheer van de collectie-eigenaar! In het geval van Wageningen UR Library is dit het e-depot. Alleen de metadata en de link naar de digitale bron worden via de keten beschikbaar gesteld aan samenwerkingspartners.

wisselend en breder dan voorheen¹³. Nadat Marian drie jaar als eindredacteur van *Groen Kennisnet* heeft gewerkt is zij door Wageningen UR Library gevraagd als redacteur van de vernieuwde bibliotheekwebsite. Inmiddels heeft zij een groot deel van haar werkzaamheden als eindredacteur overgedragen aan een andere collega binnen de sectie documentatie van Wageningen UR Library.

Monique Braakhuis: van documentalist naar redacteur

Monique is documentalist op het gebied van glastuinbouw en groene ruimte. Door de komst van *Groen Kennisnet* werkt zij vrijwel alleen nog met digitale bronnen. Bij het documenteren van de publicaties heeft zij voortdurend de doelgroepen van *Groen Kennisnet* voor ogen. Zodra er nieuwe publicaties zijn die het waard zijn om een nieuwsbericht over te maken gaat zij daar mee aan de slag. Monique heeft ook een aantal dossiers in *Groen Kennisnet* gemaakt en in beheer. Voorbeelden zijn de dossiers over de Bijensterfte

en de Eikenprocessierups die zij actueel houdt door de nieuw beschikbare informatie op te nemen in het dossier. De nieuwe werkzaamheden hebben haar werk zeker verrijkt vindt Monique¹⁴.

Paulien van Vredendaal: van documentalist naar functioneel beheer

Bij Paulien is het meeste veranderd in haar werkzaamheden. Haar werk als documentalist voor de Hydrotheek is nog maar een klein onderdeel van haar taken. Paulien is nu vooral functioneel beheerder van diverse onderdelen van *Groen Kennisnet*. *Groen Kennisnet* Zoeken, de *Groen Kennisnet* infrastructuur en de *Groen Kennisnet* website. Zij werkt samen met diverse organisaties om de hele *Groen Kennisnet* keten te kunnen beheren en nieuwe applicaties te ontwikkelen. Paulien spreekt de taal van de ICT-ers die de aanpassingen moeten uitvoeren. Een voorbeeld is de aanpassing van de infrastructuur van *Groen Kennisnet* die afgestemd moest worden met diverse partijen om de uitlevering van de *Groen Kennisnet* "content" via een "app" mogelijk

te maken. Paulien is uitgegroeid tot een zeer belangrijke schakel binnen de *Groen Kennisnet* keten¹⁵.

De documentaristen zijn tevreden over de nieuwe werkzaamheden die via *Groen Kennisnet* in hun takenpakket zijn gekomen. Het heeft meer variatie in hun werk gebracht en zij hebben nieuwe vaardigheden opgedaan die in de toekomst van pas kunnen komen en mogelijkheden bieden om door te groeien in andere functies binnen of buiten de bibliotheek.

Wat hebben we tot nu toe geleerd als bibliotheek?

- Iedereen vindt het een goed idee om groene kennis te delen en beschikbaar te stellen in de klas en op het erf. Maar om samenwerking van de grond te krijgen en organisaties mee te krijgen zijn er veel gesprekken nodig. Niet iedereen is bereid om de kennis van hun or-

Vind meer dan 100.000 (digitale) lesmaterialen en ruim 1400 methodes.

Wikiwijsleermiddelenplein is hét onderwijsplatform waar je leermiddelen zoekt, vergelijkt, maakt en deelt. Stel zo voor iedere onderwijs situatie de optimale leermiddelenmix samen.

[Ontdek alle voordelen >](#)

Lesmateriaal zoeken:	Methodes zoeken:	Zelf aan de slag:
Primair onderwijs >	Primair onderwijs >	Lesmateriaal maken >
Speciaal basisonderwijs >	Voortgezet onderwijs >	Lesmateriaal delen >
Voortgezet onderwijs >	(Voortgezet) speciaal onderwijs >	Mijn persoonlijke pagina >
(Voortgezet) speciaal onderwijs >	Middelbaar beroepsonderwijs >	
Middelbaar beroepsonderwijs >		
Hoger onderwijs >		

Fig. 5: Wikiwijs leermiddelenplein.

Wikiwijs is opgezet door het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en wordt beheerd door *Kennisnet*¹². Doel van Wikiwijs is het gebruik van digitaal lesmateriaal door docenten te bevorderen en om het gemakkelijk te maken om digitaal lesmateriaal te delen. *Groen Kennisnet* biedt "bouwstenen" voor docenten om eigen lesmateriaal te maken, maar biedt vanuit de partners ook kant en klaar lesmateriaal voor docenten. De digitale bronnen in *Groen Kennisnet* worden in Wikiwijs ook beschikbaar gesteld aan docenten buiten het groene onderwijs.

ganisatie "zomaar" te delen met *Groen Kennisnet*.

- Het is verleidelijk om maatwerk te leveren en om nieuwe mogelijkheden in de keten in te bouwen. Maar dit kost veel geld. Blijf niet te lang hangen in de techniek maar zorg dat de ontwikkelde mogelijkheden worden gebruikt.
- Communicatie met de doelgroep is een struikelblok. Hoe bereik je de doelgroep met je nieuwe innovatieve kennis? Er is zoveel aanbod op internet. Hoe zorg je ervoor dat docenten deze nieuwe kennis ook willen of kunnen integreren in hun lesprogramma? Hoe zorg je ervoor dat men de ontwikkelde infrastructuur van *Groen Kennisnet* gebruikt en niet met veel ontwikkelkosten zelf de zoveelste database of website opzet.
- Velen denken dat informatie en kennis via internet gratis is dus waarom zou je daarvoor (mee)betalen? Voor maatwerk zullen organisaties mogelijk een bijdrage willen leveren, maar zonder een stuk basisfinanciering door

de overheid is instandhouding van een brede infrastructuur onmogelijk.

- Let bij het aanbieden van digitale publicaties en lesmaterialen op de copyrights van (freelance) auteurs en fotografen. Vraag het bij twijfel na bij de uitgever van de informatie want dit kan veel geld kosten!
- De bibliotheek is als organisatie een logische aanjager. Begin de samenwerking bij je collega's in de bibliotheek.
- Ga actief "de boer op" als je nieuwe rollen voor de bibliotheek wilt binnenhalen!
- Bibliotheekmedewerkers ervaren de nieuwe werkzaamheden als een verrijking van hun taken. De samenwerking met andere organisaties en de contacten met de doelgroep voor wie je werkt werken stimulerend.

Samenwerking met Vlaanderen in Groen Kennisnet

Het Nederlandstalige *Groen Kennisnet* heeft weinig drempels voor Vlaamse gebruikers. Met een aantal organisaties in Vlaanderen wordt inmiddels al samengewerkt. Zo stellen de Belgische Boerenbond en AVBS artikelen uit hun tijdschriften beschikbaar in ruil voor een wedsdienst van Groen Kennisnet. De zoekbox van *Groen Kennisnet* zal binnenkort ook door de bezoekers van de website van de Boerenbond gebruikt kunnen worden. Via deze zoekbox heeft men dan op de website van de Boerenbond toegang tot dezelfde uitgebreide collectie die beschikbaar is op de *Groen Kennisnet* website.

Op het gebied van de biologische landbouw is er al een vorm van samenwerking tussen Nederlandse en Vlaamse onderzoeksorganisaties gerealiseerd binnen het programma *Biokennis*. *Biokennis* stelt de resultaten uit onderzoek ter beschikking aan de praktijk. Wageningen UR verzorgt de zoekfunctie en de opslag van alle informatiebronnen. De website *Biokennis* is inmiddels veranderd van ".nl" naar ".org" om de samenwerking met Vlaanderen te onderstrepen¹⁶. Het Coördinatiecentrum praktijkgericht onderzoek en voorlichting Biologische Teelt (CCBT) is nu partner binnen *Biokennis* en stelt haar publicaties voor opname in het e-depot beschikbaar. Beleidsmedewerkers van het Vlaamse Ministerie van Landbouw hebben de samenwerking actief gestimuleerd en zijn positief over de *Groen Kennisnet* infrastructuur. Alle publicaties in de *Biokennis* database zijn ook vindbaar in de zoekfunctie van *Groen Kennisnet*.

Studenten van Hogescholen in Vlaanderen maken gebruik van de collectie van *Groen Kennisnet* en sommigen komen met hun docent naar Wa-

geningen voor een introductie over het zoeken in *Groen Kennisnet* en maken dan meteen gebruik van de uitgebreide collectie die Wageningen UR

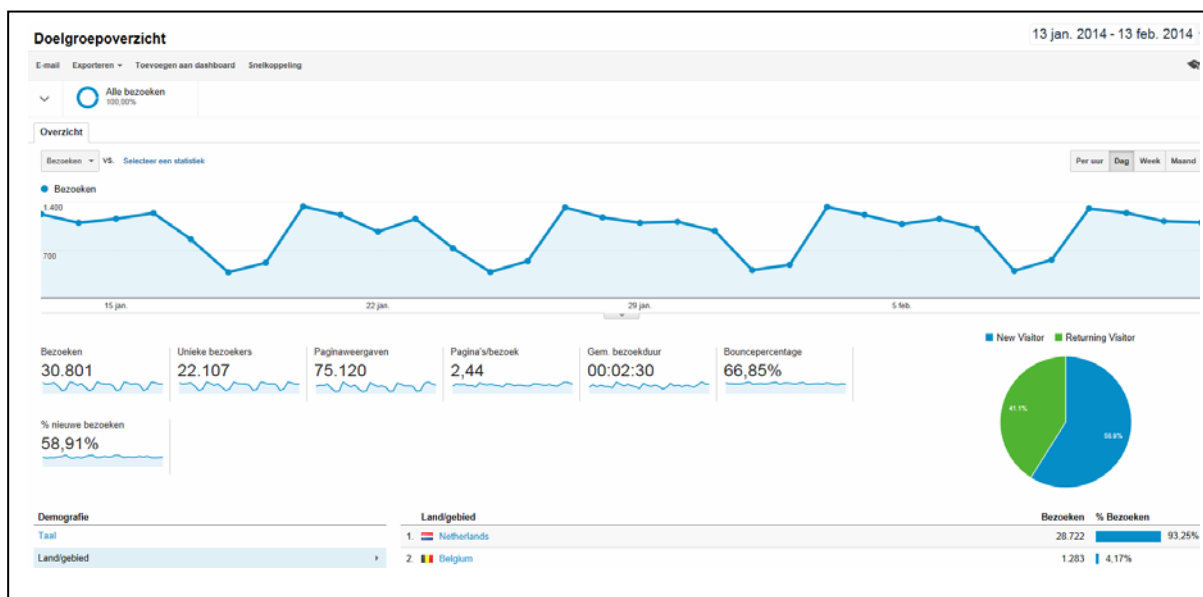

Fig. 6: Statistieken gebruik Groen Kennisnet website (Google Analytics) en e-depot.

We krijgen vaak de vraag: Wordt Groen Kennisnet veel geraadpleegd? De website Groen Kennisnet trekt rond de 20.000 unieke bezoekers per maand. De documenten in de GKN collectie van Wageningen UR Library werden in 2012 ruim 2 miljoen keer gedownload. Een belangrijke verklaring voor het hoge gebruik van de Groen Kennisnet collectie in e-depot is dat de digitale publicaties ook via Google vindbaar zijn, dus niet iedereen komt "via de voordeur" van de *Groen Kennisnet* website.

Library ter beschikking stelt binnen het eigen netwerk. De zoekbox van *Groen Kennisnet* is al aanwezig in een omgeving van de Katholieke Hogeschool Kempen.

Uitbreiding van de samenwerking met Vlaanderen op andere groene thema's ligt voor de hand. Andere samenwerkingspartners die (onderzoeks)kennis over voedsel en groen produceren

zijn van harte uitgenodigd om hun kennis met *Groen Kennisnet* te delen. Samenwerking levert veel voordelen en de taal is geen probleem!

De toekomst van Groen Kennisnet: terug bij af?

Wie betaalt Groen Kennisnet? Tot 1 januari 2014 was de GKC de opdrachtgever voor Groen Kennisnet. Nu de GKC is verdwenen is Wageningen UR de operationeel eigenaar van Groen Kennisnet. De financiering van *Groen Kennisnet* komt uit de Groene Plus middelen die beschikbaar worden gesteld door het Ministerie van Economische Zaken. De Nederlandse regering heeft in 2012 echter besloten dat de Groene Plus middelen die extra ter beschikking worden gesteld aan het groene onderwijs met ingang van 2016 afgeschaft worden¹⁷. De toekomst van *Groen Kennisnet* is daarmee onzeker.

Hoe zorgen we voor een doorstart van *Groen Kennisnet* na 2015? Er zal een nieuw businessmodel voor *Groen Kennisnet* moeten komen waarbij aan partijen die gebruik maken van de kennis van *Groen Kennisnet* ook een bijdrage zal worden gevraagd. Er zal de komende anderhalf jaar actief worden gezocht naar nieuwe samenwerkingspartners die bereid zijn om mee te betalen aan de infrastructuur van *Groen Kennisnet* in ruil voor kennis op maat.

De agrarische sector is een belangrijke peiler van de Nederlandse economie. Nederland is na de

Verenigde Staten de grootste exporteur van agrarische producten in de wereld. Het beschikbaar stellen van innovatieve kennis uit onderzoek in de klas en op het erf is een voorwaarde om deze voorsprong te kunnen behouden. De infrastructuur van *Groen Kennisnet* kan hierbij een belangrijke bijdrage leveren. Maar de komende tijd zal er dus veel moeten gebeuren om *Groen Kennisnet* ook na 2015 te laten bestaan. Wageningen UR Library heeft een uitgebreid voorstel gedaan voor het behoud van *Groen Kennisnet* na 2015.

Vanuit *Groen Kennisnet* kunnen wij nieuwe samenwerkingspartners kennis op maat leveren. Daarnaast biedt *Groen Kennisnet* een professionele organisatie waarin met veel passie en expertise wordt gewerkt aan een mooie groene kennisinfrastructuur. Het wordt nog een spannende tijd!

De presentatie van Rob van Genderen tijdens *Informatie aan Zee* van 12 september 2013 is beschikbaar via de VVBAD website: <<http://www.vvbad.be/slim-kennis-delen-de-nederlandse-groene-sector-en-de-rol-van-bibliotheken-en-bibliotheekmedewerkers>>

Rob van Genderen
Wageningen UR Library
Droevendaalsesteeg, 2
6708 PB Wageningen
Nederland
rob.vangenderen@wur.nl

Februari 2014

Noten

- ¹ Met dank aan mijn collega's Marian van Harmelen, Monique Braakhuis, Paulien van Vredendaal en aan mijn dochter Kamila die de video's maakte en bewerkte.
- ² Bijsterveld, Cora. De nieuwe rol van de bibliotheek bij content curation. *Trendrapport Open Educational Resources 2013*. Surf [online]. 2013, p. 46-49. <http://www.surf.nl/binaries/content/assets/surf/nl/kennisbank/2013/Trendrapport+OER+2013_NL_DEF+07032013+%28LR%29.pdf> (geraadpleegd op 26 februari 2014).
- ³ Historie Wageningen UR Website Wageningen UR [online]. <<http://www.wageningenur.nl/nl/about/Historie-van-Wageningen-UR.htm>> (geraadpleegd op 26 februari 2014).
- ⁴ Wageningen Yield [online]. <<http://www.wageningenur.nl/en/Expertise-Services/Facilities/Library/Expertise/Find-discover/Wageningen-Yield.htm>> (geraadpleegd op 26 februari 2014).
- ⁵ *Groen Kennisnet website* [online]. <<http://www.groenkennisnet.nl>> (geraadpleegd op 26 februari 2014).
- ⁶ *Over Groen Kennisnet* [online]. <<http://www.groenkennisnet.nl/Pages/OverGKN.aspx>> (geraadpleegd op 26 februari 2014).
- ⁷ Overzicht samenwerkingspartners [online]. <http://www.groenkennisnet.nl/gkn_partners/Pages/default.aspx> (geraadpleegd op 26 februari 2014).

- 8 *Overzichtspagina Groen Kennisnet dossiers* [online]. <<http://www.groenkennisnet.nl/dossiers/Pages/default.aspx>> (geraadpleegd op 26 februari 2014).
- 9 *Zoekresultaat in Groen Kennisnet in 5 tabbladen* [online]. <http://www.groenkennisnet.nl/dossiers/Pages/zoekresultaten.aspx?q=*> (geraadpleegd op 26 februari 2014).
- 10 *Themasite Regioleren* [online]. <<http://www.groenkennisnet.nl/regioleren>> (geraadpleegd op 26 februari 2014).
- 11 *Groene kennissenbank* [online]. <<https://kennissen.groenkennisnet.nl/>> (geraadpleegd op 26 februari 2014).
- 12 *Groen Kennisnet app* [online]. <<https://itunes.apple.com/nl/app/groen-kennisnet/id641565916?ls=1&mt=8>> (iPhone) of <<https://play.google.com/store/apps/details?id=nl.wageningenur.alterra.groenkennisnet>> (Android) (geraadpleegd op 26 februari 2014).
- 12 *Kennisnet website* [online] <<http://www.kennisnet.nl>> (geraadpleegd op 26 februari 2014).
- 13 Video Marian van Harmelen. *Youtube kanaal Groen Kennisnet* [online]. <<http://www.youtube.com/watch?v=d4dO23Inec4>> (geraadpleegd op 26 februari 2014).
- 14 Video Monique Braakhuis. *Youtube kanaal Groen Kennisnet* [online]. <http://www.youtube.com/watch?v=JhYE_FSGwM> (geraadpleegd op 26 februari 2014).
- 15 Video Paulien van Vredendaal. *Youtube kanaal Groen Kennisnet* [online]. <<http://www.youtube.com/watch?v=vs4TJR9WDy0>> (geraadpleegd op 26 februari 2014).
- 16 *Biokennis website* [online] <<http://www.biokennis.org>> (geraadpleegd op 26 februari 2014).
- 17 Eerlijk delen: bezuinigingen groen onderwijs. Barnier, Leonie. *Vakblad groen onderwijs* [online], nr 2, 2013 (geraadpleegd op 28 februari 2014), p. 8-11. <<http://edepot.wur.nl/250419>>.